

NHÀ TRỒNG XÀ

Còn một chút gì để nhớ ... Đà Lạt

Sau khi để Tú Tài ở Đông Khánh Huế, tôi ghi tên học thạc văn khoa Pháp, thấy coi bộ không xong, vẫn chông chông Pháp đâu phải dễ đâu gì. Một năm đi dạy và vẽ nên kiêu kiêu, chông chông để nhớ học nghề để học lại mình, bà Diêu của tôi lúc này ở Pháp vẽ dạy ở Couvent des Oiseaux, bèn kêu lên Đà Lạt học Chính Trị Kinh Doanh khóa 2. Nghe cái tên CTKD thấy hợp nên ai chông mê. Tôi ô kê liêu. Nhớ là để học học ở Đà Lạt, thành phố thiên đường.

Đang trang trải chi phí ăn ở tại ngôi trường quý tộc này, tôi phải làm thêm nghề việc như giám đốc các buổi étudé của đám nòng sinh con nhà quan, con nhà giàu. Nhớ nghề cô học sinh, ái nòng của các vị trưởng lãnh đạo VNCH, hay các vị tên tuổi của Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam (sau này tôi mới biết). Ngoài ra tôi cũng được quen biết với nhiều người sau này là phu nhân của các chính khách nổi tiếng.

Do đó, khi ghi tên vào học phân khoa CTKD, tôi thấy sợ ít khi được đi học ghi bài và cho dạy dỗ, may mà có thầy chông quay và bán của của nhóm mấy anh SIVIDA nên đỡ lo. Dù không được học học, tôi có dạy dỗ bài vẽ. Trường Oiseaux lên đến Viên khá xa, người học mà phải nhìn đường học để vẽ trường làm việc. Học xong, vẽ vẽ thuê xe lam ba bánh vẽ ngay, một tôi không dám liêu ngang ngó để anh nào chông nào chông. Tôi ao ước giá chi gia đình mình dạy dỗ tiếng bịch, để học học hành chăm chông để nhớ nhớ các bạn khác.

tốt nhất sau chuyến vượt biên thật bõ. Hình như gia đình này có hương tở. Cách đây mấy năm bà chú ruột là Bích H. ở Paris cũng đã về. Trồng khi về, chú Bích H. than thở với tôi về chuyến, nhất là nói cô đơn, dù chú khá giàu nhà cao cửa rộng con cái thành đạt. Đói diu nói cô đơn là một bất hạnh như đơn thân m kẻ. Tôi bắt hạnh cô đơn đau khổ, đơn thân số phận kháng tở cùng bồng cái chết cho chính mình.)

Sau khi bố Cha rầy la, tôi gồng dầy sấm đi học anh văn, một thời gian ngắn là tuở trồng. Tôi phải trồng ở Couvent des Oiseaux. Học trồng không khí sinh viên vui nhộn, bắt đầu đi trồng nghiêm trang trong ruộng hành làng luôn có đờ bồng « Silence ».

Bây giờ, tuở đi xa bóng, tôi thích đi học học bao giờ học. Cái gì cũng muốn biết muốn học hỏi thêm. Tôi chép sách đi học anh văn học tuở. Học hăng hái, học hăng say. Cũng như ngày xưa với ông giáo số M, cô giáo Anh nay cũng luôn miêng gọi tôi đờ trồng tiên, có lẽ vì tôi là bà học sinh ngườ Viêt duy nhất trong lớp học.

Vào học vào nhà chuyển ngày xưa, lòng ăn năn nói xưa mình chăm học như nay, thì Cha Viêt Trồng vui mừng biết bao nhiêu. Cha bố tiển thuê giáo số M dầy mà con bố học hoài ! Sau mấy năm học, tôi đờ đờ lên lớp, không biết như may mắn hay như mình cố gắng học hành. Cái môn toán kinh tế hay toán kinh tế tôi đờ đờ. Trong thời gian học năm thứ 3, ngành « Quên Trồng Học », tôi đi lấy chuyển bồng ngang chuyển học hành. Khi thờ chuyển lấy chuyển với bà Diển tu, trồng bà mừng cho tôi có nói có chuyển tở, ai ngờ bà thốt vồng, vì nghĩ rằng thờ nào tôi cũng theo chân bà vô Nhà Dòng này ! Trồng ơi, tui làm sao mà tu cho nói. Cũng vì nghĩ, con gái mướn hai bồng nướ, thờ bồng nào nướ trong và mát m thì ghé bồng tở p thuyển cho xong. Chàng lúc bồng y giờ nói tiêng Đàng tở với môn dầy Toán, hào hoa phong nhã.

Ông Thờ y Chờ Bá Anh gọi thiêu trong thời gian tôi dầy Văn Học đờ đờ Hoàng Diu. Thờ y chàng ít nói nghiêm trang, tui chuy. Như không biết chàng có chuy mình không. Cô bồng gái đơn dò, nẻ mi coi chuy nghe, coi chuy bồng gài số de đó, nghe nói ông này đào hoa. Nghe với tui số quá, mình chuy học số gì, bèn thờ a với chàng phải xin bồng mướn đờ đờ Sài Gòn cướ hời đàng hoàng thì tui mướn dám cho tở p tở đón đờ a. Lờ thêm đờ đờ u kiển vào thời gian học thì không đờ đờ vào trồng học hạn chi c. Tui số không tở p, dù chàng có đờ đờ đờ đờ c đào mướ mướ đờ đờ chuy.

Thờ y tính tui coi bồng cồng rờn (giờ bồng thôi), chàng y lờ trình thờ a với gia đình. Với là lờ hời lờ cướ. Tui quên bồng chuyển học hành. Đờn khi nghe bồng bè nói thờ y tên tui trên danh sách gờ p ông khoa trồng Trồng Long, mướn hoàng vĩa, mướn như tở chuyển mình bồng học nờ a chuy. Bồng thờ y Trồng Long hời nguyên nhân nào mà bồng học ngang như vuy. Tui thờ a thốt « Đờ, em bồng học vì... lờ y chuy ». Trồng kia trờn học Anh văn vì tở ham nghe chuyển tiêu lâm, nay bồng học vì ham lờ y chuy. Hai cái tở danh này khó mà tha thờ đờ đờ. Như Thờ y khoa trồng như ngành khuyên bồng, chuy nên cố gắng tở p tở cho xong.

Thờ là tôi cố gắng học nỏt cho xong theo lờ Thờ y đờn. Ôm con và đờn theo mướn ôsin xuồng Sài Gòn vào năm cướ. Và cướ cùng, tui cũng có đờ đờ mướn bồng ra trồng như ai.

Qua Tây, trong lúc số p xỏ p lờ giờ tở cũ, hai tở giờ mà tôi quý nhất, đó là chuy chuy tở tở nghi p môn Quên Trồng Học có chuy ký cờ a thờ y khoa trồng Trồng Long. Tở kia là giờ y chuy

nhìn phép Bí Tích Rửa Tội có chổ ký của Cha Nguyễn Văn Lập. Hai tờ giấy màu vàng úa thối rữa làm tôi thẫn thờ ngơ ngác. Bao thời gian qua đi. Chẳng là hai mảnh giấy, nhìn ngó i chổ a để ng bao nhiêu khi niềm thân yêu đời mình. Hai tờ giấy này đã tở nên con người tôi hôm nay có phải chăng ?

Mặc dù sau khi học xong tôi không đi làm để thực hành môn QTH, nhưng cũng ít nhiều thực hiện cách quản trị gia đình, giờ vắng để mái chèo gia đình trong sóng gió sau 75. Tôi cho rằng đó là ích lợi thực nhất. Còn giấy chứng nhận rửa tội của cha Viên Trồng thì sao ? Giấy này thực sự là món quà vô giá đời với tôi hiện giờ, một món quà thuộc về Tâm Linh. Sau bao nhiêu biến động, bây giờ tôi nghĩ rằng đời sống tâm linh thực là quan trọng hơn cả. Không có gì hạnh phúc tuyệt vời khi có niềm tâm bình an và tin tưởng. Nhìn biến cố mình bắt toàn, như bé, xin chịu như niềm niềm đi u thua thiệt là biến cố an trú ở hiện tại này.

Giờ nói Quê Trồng hiện tại của Cha Viên Trồng như còn vắng vắng đâu đây. Nhìn dịp về VN thăm gia đình vào tháng 12/2011, tôi đi thăm mẹ Cố Ngô ở nghĩa trang Bình Triệu, sau đó đem hoa huân và nhang đến thắp trên mộ của Ông Simon Nguyễn Văn Lập. Về nhà xin Cha tha tội lỗi, trong đó có cái tội trốn học, bỏ học. Trong mấy chục ngàn đứa học trò sinh viên, không biết Cha còn nhớ con không ? Con xa vắng đây, hiện giờ xin Cha cho được quên lành. Bên Pháp, hiện tại Nhân đang làm công nhân vào ngày Giỗ Cha, có đi ăn vẫn đi ăn cả ngày công của Cha. Có đàn ca hát xướng nhã nhặn vang vọng. Nơi này, chỉ có một mình Cha vắng con thôi. Trồng sống ra đi với niềm yên vị, trồng cái chết, niềm chuyến đời chứng còn có nghĩa gì cả. Thôi hết thù hận, thôi hết tranh chấp nhau. Thôi hết danh lợi, hết tất cả... chỉ còn lại là một tiếng Than ôi !

Gió chiều thổi qua như hàng mây chí, nén nhang trầm của Cha gió thổi qua một bên. Bao giờ gió nghĩa trang cũng như thế.

Tôi nhớ thầy Võ Văn Văn Bắc, một cách đây vào ngày 20 tháng 6/2011 về qua, tôi sẽ đến thăm Thầy khi trở về Pháp, để tạ tội với thầy, để thưa với Thầy đi u mà tôi muốn nói, nhưng chưa nói được. Nhưng giờ đây không còn gì ngăn cách giữa người sống và kẻ chết, Thầy cũng hiểu hết niềm đi u. Tôi luôn nhớ câu Thầy hỏi « Sao đời này cô đi có chuyện gì không, mà ít khi gặp cô ». Còn lại Cô H. sống một mình, nhưng luôn có học trò Trồng về thăm tình nghĩa thăm viếng.

Sau đó, tôi lên Nha Trang và lên Đà Lạt theo tour du lịch. Đến thăm vườn hoa Thành Phố, thực chứng gì đáng xem đáng trầm tư. Toàn là hoa màu gà đẻ hoa vụn thối hoa cúc, một hành lang hoa phong lan, nhưng không mấy rực rỡ. Chẳng có lan Vanda là quý, vì bên Tây hoa này khó trồng. Tôi đến thuê taxi ghé vào « Viên » gần bên, chỉ cách một ngàn mét, nhưng lại thôi. Cảnh cũ người mới, không còn gì không còn chỉ thích thú nữa. Tối hôm lên Đà Lạt, đêm thao thức ngày ngày, sống mà hiện đâu đâu, như kẻ mộng du. Lúc hiện lúc vắng. Tôi không dám ghé vào ngôi trường xưa. Hãy để nó hiện nguyên như ngày xưa, như trong tưởng tượng của mình. Nó sẽ đẹp vô vàn trong ký ức. Ôi Đà Lạt thân yêu của mình.

Qua hôm sau, tôi bắt đoàn du lịch, thuê taxi đi vào ngôi nhà cũ phía sau trường Yersin. Thực xúc động làm sao, ngôi nhà vụn màu sơn trắng, vụn còn garage để xe, nhưng chiếc xe hơi màu xanh không có. Tôi nghe chứng nhận có tiếng nô đùa của các con tôi chơi đùa trong sân, rồi

chợt thấy khi thấy mẹ y con bê con đang gặm cỏ non trong vườn thì nhỡ nhỡ ế . Nếu không... thì giờ đây gia đình chúng tôi ở nơi này êm đềm biết bao, và chúng con cái cùng nhau vui vẻ. Nhà tôi lúc này mua đất đai để tính xây trồng hàng c, mình đất trên đất gần hotel « Sans Souci » trồng kia, nhìn xuống Hồ Xuân Hương, nay đã thấy mình xây cất. Tài sản trồng lại sẽ nghỉ ngơi đã biết nơi này tốt đẹp. Sau đó là sẽ không.

Tôi nhớ anh tài xế chúng tôi phía trồng Couvent des Oiseaux. Tôi từng đi vào công trường, trồng cây thành trồng nơi trú cho các học sinh « Dân tộc ». Trồng kia dành cho các nữ sinh xinh đẹp của giới quý tộc, nay dành cho giới nông dân Thôn, nông dân Rủ, trồng và vụng tanh, không bóng người. Nhìn và đây phòng tôi ở trồng kia thấy thấy hai, Nó vẫn còn. Cây đào phía trồng của sẽ vẫn còn. Chiếc xe hơi màu xanh mà chàng trồng vào đón tôi ngày chợt không có nữa. Nó chúng tôi đi đâu mất rồi.

Tốt đẹp những khi niềm đất cháy tâm can tôi. Quá khứ cũng cháy luôn hết, bỏ huỷ đi hết, thì còn lại gì đây ? Phải chăng còn nơi đau trên đất tro tàn tang thôn ! Tôi vội vàng trả ra xe, không dám vào bên trong trồng xưa. Tìm tôi để liên hệ với nhà công viên và nơi u hoài «cảnh đẹp người đây luống đờn trồng».

Đà Lạt đông phố xá, đông nhà cửa hơn xưa, những vui tôi trồng không đến lòng. Miền đất này chôn cất biết bao diu của đời sống tôi, tôi thu sinh viên đến khi lấy chúng tôi o đời mái ấm gia đình, mãi cho tôi ngày di tản về Sài Gòn .

Các bạn biết không, đến mãi bây giờ trong nhieu đêm, trong giấc ngủ tôi thấy mình thuê xe Lam ba bánh lên Vườn học cho xong năm cuối. Thấy mình luôn đến lớp, chúng tôi nhanh vào giảng đường Spellman cho kịp, những bên trong không bóng người, không còn một ai. Không có Thầy không có học trò, chỉ có mình tôi lạc lõng và sẽ hãi, tôi hỏi nơi này là nơi đâu? Cái cảm giác lạc lõng của chúng tôi làm tôi thấy thấy như giấc. Té ta mình không còn là cô sinh viên đời nào, mình nay đã già, hơn nữa đời người rồi còn gì.

Sao ta có vụng hoài với một nơi chốn cũ ?

Bây giờ bên cảnh bàn viết, một chậu lan Cattleya đang nở hai chùm hoa màu vàng, tôi nhìn ngắm nhàn nhàn như thắm như rừng « Dù sao, vẫn còn những giấc mơ cho mình để thấy thấy cảnh như một Đà Lạt trong tâm trí ».

TRÊN THẾ DIU TÂM

(Paris viết tại Lớp Xuân 2012)

